O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
Buxoro davlat universiteti
rektori ________ O.X.Xamidov
2023 yil «29» avgust

YANGI TAHRIRDAGI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASI

O'QUV DASTURI

Ta'lim yo'nalishi: Barcha ta'lim yo'nalishlari uchun

Buxoro-2023

Fan/modul kodi YaTO'K2402	O'quv yili 2023-2024		Semestr 1	ECTS-Kreditlar 2	
Fan/modul turi Tanlov	**Ta'lim tili** O'zbek			**Haftadagi dars soatlari** 2	
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**	
	Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi	26	34	60	

2

I.Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan asosiy maqsad – talabalarnining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini muntazam yuksaltirish, yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini mukammal o'zlashtirish, uni hayotga keng targ'ib-tashviqot qilish, Yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning moddama-modda ilmiy-amaliy sharhini xalqchil va sodda tilda tushuntirish, shuningdek, yangi tahrirdagi Konstitutsiya asosida yangi o'quv dasturlari, darsliklar va boshqa qo'llanmalarni tayyorlash bo'yicha ilmiy-metodik chora-tadbirlarni muvofiqlashtirish.

Fanning vazifalari – talabalarga Yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning jamiyat hayotidagi o'rni va ahamiyatini, mazmun-mohiyatini xalq, ayniqsa, yosh avlodning huquqiy ongi, tafakkuri va madaniyatiga singdirish, shu tariqa jamiyatda yangilangan Konstitutsiyaga, qonunga nisbatan yuksak hurmatni shakllantirish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi fanining maqsadi va vazifalari.

Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi fanining manbalari. Konstitutsiya tushunchasi, mohiyati va belgilari. Konstitutsiyalarning funksiyalari va ularning turlari.

2-mavzu: Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qabul qilinishi va unga bo'lgan zarurat.

Mustaqil O'zbekiston Respublikasi Birinchi Konstitutsiyasi va uning o'ziga xos jihatlari. Yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning qabul qilinishi va unga bo'lgan hayotiy zarurat. Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada jahon konstitutsiyaviy rivojlanish tajribalalari hamda milliy qadriyatlarning aks etishi. Yangilangan Konstitutsiyaning tuzilishi va undagi asosiy yangi o'zgarishlar.

3-mavzu: Yangilangan Konstitutsiyasida inson va fuqaro huquq va erkinliklari hamda burchlarining konstitusiyaviy asoslari.

O'zbekiston Respublikasida fuqarolarning konstitutsiyaviy huquq va erkinliklari tushunchasi. Fuqarolik tushunchasi va uning konstitutsiyaviy asoslari. Fuqarolarning shaxsiy huquq va erkinliklari, uning konstitutsiyada mustahkamlanishi. Fuqarolarning siyosiy huquqlari va demokratik erkinliklari. Iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va ekologik huquqlarning konstitutsiyaviy asoslari. Fuqarolarning huquq va erkinliklarining konstitutsiyada kafolatlanishi hamda fuqarolarning burchlari.

4-mavzu: Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida davlat hokimiyati tashkil etilishining konstitusiyaviy asoslari.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining konstitutsiyaviy-huquqiy maqomi. Yangilangan Konstitutsiyada Oliy Majlisning davlat organlari tizimidagi o'rni va funksiyalari. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi va uning asosiy funksiyalaridagi o'zgarishlar. O'zbekiston Respublikasida sud tizimining konstitutsiyaviy asoslari. Yangilangan Konstitutsiyada advokatura va prokuraturaning davlat organlari tizimida tutgan o'rni. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishi.

5-mavzu: Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatining kafolatlanishi.

Fuqarolik jamiyati institutlari, jamoat birlashmalari va boshqa nodavlat notijorat tashkilotlari tizimi va vazifalari. Siyosiy partiyalarning hokimiyatda ishtiroki. Yoshlar tashkilotlari. Davlat va diniy tashkilotlar munosabati. Ommaviy axborot vositalari va ularning konstitutsiyaviy asoslari

6-mavzu: Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida oila, bolalar va yoshlar masalalari.

Oila jamiyatning asosiy bo'g'ini sifatida. Ota-onalarning voyaga yetmagan farzandlar oldidagi majburiyati. Konstitutsiyada bolaning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ta'minlanishi va himoya qilinishi. Davlat yoshlarning shaxsiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy, ekologik huquqlari himoya qilinishi.

7-mavzu: Yangilangan Konstitutsiyada saylov tizimi.

Saylov huquqininng konstitutsiyaviy asoslari va tizimi. O'zbekiston Respublikasining fuqarolarining davlat hokimiyati vakillik organlariga saylash va saylanish huquqi. O'zbekiston Respublikasining referendumini tashkil etish va o'tkazishning konstitutsiyaviy asoslari. Saylov jarayoni va saylov organlari.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi fanining maqsadi va vazifalari.
2. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qabul qilinishi va unga bo'lgan zarurat.
3. Yangilangan Konstitutsiyasida inson va fuqaro huquq va erkinliklari hamda burchlarining konstitusiyaviy asoslari.
4. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida davlat hokimiyati tashkil etilishining konstitusiyaviy asoslari.
5. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatining kafolatlanishi.
6. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida oila, bolalar va yoshlar masalalari.
7. Yangilangan Konstitutsiyada saylov tizimi.

Seminar mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Konstitusiya tushunchasi, mohiyati va belgilari. Konstitusiyalarning funksiyalari va ularning turlari
2. Mustaqil O'zbekiston Respublikasi Birinchi Konstitusiyasi va uning o'ziga xos jihatlari.
3. Yangi tahrirdagi Konstitusiyaning qabul qilinishi va unga bo'lgan hayotiy zarurat.
4. O'zbekiston Respublikasida fuqarolarning konstitusiyaviy huquq va erkinliklari tushunchasi.
5. Fuqarolarning shaxsiy huquq va erkinliklari, uning konstitutsiyada mustahkamlanishi.
6. Fuqarolarning siyosiy huquqlari va demokratik erkinliklari.
7. Iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va ekologik huquqlarning konstitusiyaviy asoslari.
8. Fuqarolarning huquq va erkinliklarining konstitutsiyada kafolatlanishi hamda fuqarolarning burchlari
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining konstitusiyaviy-huquqiy maqomi.
10. Yangilangan konstitutsiyada Oliy Majlisning davlat organlari tizimidagi o'rni va funksiyalari.
11. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi va uning asosiy funksiyalaridagi o'zgarishlar.
12. O'zbekiston Respublikasida sud tizimining konstitusiyaviy asoslari. Yangilangan Konstitutsiyada advokatura va prokuraturaning davlat organlari tizimida tutgan o'rni.
13. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishi
14. Fuqarolik jamiyati institutlari, jamoat birlashmalari va boshqa nodavlat notijorat tashkilotlari tizimi va vazifalari.
15. Konstitutsiyada bolaning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ta'minlanishi va himoya qilinishi.
16. Davlat yoshlarning shaxsiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy, ekologik huquqlari himoya qilinishi
17. Saylov huquqininng konstitusiyaviy asoslari va tizimi.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** • O'zbekiston Respublikasi Yangi Konstitusiyaviy tuzumining asosiy prinsiplari; • fuqarolarning asosiy huquqlari, erkinliklari va burchlari; • jamiyat va shaxs o'rtasidagi munosabatlari; • O'zbekiston Respublikasi saylov tizimi; • O'zbekiston Respublikasi davlat hokimiyati, oliy va mahalliy organlarining tuzilishi va vakolatlari haqida bilishi kerak.
4	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Talaba joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirishi lozim.
6	**Asosiy adabiyotlar** 1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsyiyasi. –T.: "O'zbekiston", 2023. –80 b. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 8 maydagi "Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini amalga oshirish

	bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-67-sonli Farmoni// https://lex.uz/docs/-6461609 3. Husanov O.T. Konstitutsiyaviy huquq: darslik. To'ldirilgan va qayta ishlangan ikkinchi nashr. – T.: "Yuridik adabiyotlar publish", 2020. -400 b. 4. Янгиланаётган Конституция. 100 саволга 100 жавоб. Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Қонунчилик ва ҳуқуқий сиёсат институти. – Тошкент. "Адолат" миллий ҳуқуқий ахборот маркази, 2023 йил. – 180 б. **Qo'shimcha adabiyotlar** 5. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. -T.: O'zbekistan. 2017. -486 b. 6. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. -T.: O'zbekistan, 2017. -592 b. 7. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. -T.: O'zbekiston, 2018. -508 b. 8. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. -T.: "O'zbekiston", 2021. - 446 b. 9. Temur tuzuklari. -T.: Yoshlar nashriyot uyi, 2018. -184 b. 10. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. -T.: Yangi asr avlodi, 2018. 320 b. 11. Turdiyev B.S. Konstitutsiyaviy huquq. –B.: "Durdona", 2021. -228 b. **Axborot manbalari** 12. www.prezident.uz – O'zbekistan Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti 13. www.gov.uz - O'zbekistan Respublikasi hukumat portali. 14. www.lex.uz – O'zbekistan Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 15. https://constitution.uz/oz - O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi 16. www.ziyonet.uz - Ta'lim portali. 17. www.ziyouz.uz - Fan va ta'lim portali.
7	Fan dasturi Buxoro davlat universiteti O'quv-uslubiy Kengashining 2023 yil "___" avgustdagi "___"-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8	**Fan/modul uchun ma'sullar:** Turdiyev B.S. - BuxDU "Yurisprudensiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Shoyev I.X. - BuxDU "Yurisprudensiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar"

	kafedrasi katta o'qituvchisi.
9	**Taqrizchilar:** Yangiyev G'.A. – Buxoro davlat universiteti, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent Bafoyev F. – Buxoro muhandislik texnologiyalari instituti, siyosiy fanlar nomzodi, dotsent